

«Այր» ավագ դպրոց

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԼԵԶՎԱՄՏԱԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Քննաշրջան՝ 2025 թ. ապրիլ
Տևողություն՝ 1 ժամ 15 րոպե

«Այր» ավագ դպրոց

ԳԾԱԿՈՂ

ՈՒՇԱԴԻՐ ԿԱՐԴԱԼ ԱՅՍ ՈՒՂԵՑՈՒՑՑԸ

Բոլոր պատասխանները գրել այս քննաթերթիկի մեջ՝ համապատասխան տեղերում:
Գրել մուգ կապույտ կամ սև գրիչով:
Քննության վերջում բոլոր թղթերը հավաքել և հանձնել մեկ տրցակով:

Այս փաստաթուղթը բաղկացած է 7 տպագիր և 1 դատարկ էջերից:

Հայոց լեզու

1. Անհրաժեշտ տեղում լրացրո՛ւ բաց թողած տառերը.

Հայոց երկիրն այն է, որից սկիզբ են առնում Տիգրիսը, Եփրատը, Արաքսը, Կուրը, Ճորոխը, **բայց սովորաբար** հայերի **ձեռքում** են եղել միայն նրանց վերին և միջին հովիտները: Հայերի բնօրինակ ամեն կողմից գոտորված է երկնամուսարերով: Այսպես՝ Պոնտոսի լեռնաշղթան նրան անջատում է Սև ծովից, Տավրոսը՝ Միջերկրականից, և լեռնային մի **ահեղի** զանգված նրան մեկուսացնում է այն հովտից, որի մյուս կողմում Կովկասյան լեռնաշղթան է:

Հարևան թե՛ վաչկատու ցեղերը, թե՛ հզոր պետություններն անդառնալով փորել են **իրենց** գերիշխանությունը հաստատել աշխարագրորեն կարևոր այս երկրում: Ասորեստանցիներին, պարթևներին, հռոմեացիներին, արաբներին կիսով չափ է հաջողվել այդ բանը: Հայաստանը միշտ էլ պահել է որոշ ինքնավարություն, և **միայն** վերջին դարերի ընացքում հայերը եղել են թուրքերի, պարսիկների և ռուսների իշխանության **ներքո**: Անհնարին կարող է թվալ այն, որ հայերը **չեն կորցրել** ազգային զգացումը և հայրենասիրությունը: Նրանք պահպանել են իրենց լեզուն, իրենց հինավուրդավանությունները:

5 միավոր

2. Գրի՛ր տրված բառերի հոմանիշները: Յուրաքանչյուրի համար նշի՛ր նաև մեկ հականիշ:

Բնօրրան _____

մեկուսացնել -----

պահել _____

հինավուրց _____

2 միավոր

3. Տեքստից դո՛ւրս գրիր տրված կաղապարներին համապատասխան երկուական բառ:

Արմատ+հողակապ+արմատ _____

արմատ+հողակապ+արմատ+վերջածանց _____

արմատ+վերջածանց _____

նախածանց+արմատ+վերջածանց _____

4. Տեքստում գտի՛ր 2 բարդաձանցավոր բառ, որոնցից մեկն ունի գոյականով արտահայտված երկվանկ արմատ, իսկ մյուսը՝ բայարմատ: Դո՛ւրս գրի՛ր այդ բառերը և ընդգծի՛ր արմատները:

0,5 միավոր

5. Տեքստից դո՛ւրս գրի՛ր Ե խոնարհման 1 անկանոն բայ և 1 պատճառական բայ, կազմի՛ր այդ բայերի սահմանական եղանակի անցյալ կատարյալ և հրամայական եղանակի ապառնի ժամանակաձևերը (բայերը գործածի՛ր եզակի թվով, 1-ին դեմքով, դրական և ժխտական խոնարհումով):

Անկանոն բայ, սուկաձանցավոր բայ _____

սահմանական եղանակ, անցյալ կատարյալ ժամանակաձև _____

հրամայական եղանակ _____

1,5 միավոր

6. Որոշի՛ր տեքստում ընդգծված բառերի (8 բառ) խոսքիմասային պատկանելությունը և գրի՛ր դրանք ներքևում տրված համապատասխան տողում: Լրացրո՛ւ փակագծերում նշված հատկանիշները, անհրաժեշտության դեպքում նշի՛ր նախադասության մեջ շարահյուսական պաշտոնը:

Գոյական (հոլովը, հոլովումը) _____

ածական (տեսակը, կազմությունը) _____

դերանուն (տեսակը, հոլովը) _____

բայ (եղանակը, ժամանակաձևը, դեմքը) _____

մակբայ (տեսակը, կազմությունը) _____

կապ (տեսակը) _____

շաղկապ _____

վերաբերական (տեսակը) _____

2 միավոր

7. ա. Շարունակի՛ր միտքն այնպես, որ նախադասությունը լինի

1/ բարդ համադասական՝

Հարևան պետությունները միշտ փորձել են իրենց գերիշխանությունը հաստատել Հայաստանում

2/ բարդ ստորադասական՝

Հարևան պետությունները միշտ փորձել են իրենց գերիշխանությունը հաստատել Հայաստանում

բ. Կազմի՛ր բարդ ստորադասական նախադասություն՝ շարահյուսական անհրաժեշտ փոփոխությունների ենթարկելով տրված բառերը, ճիշտ դասավորելով և շաղկապներ ավելացնելով:

Սիրել, շատ, պետք է, մենք, Հայաստան, պահպանել, մասնիկ, ամեն, այն, թանկ, հայրենիք, մեր:

1,5 միավոր

8. Կետադրի՛ր տեքստը:

Ծերունին մտքում կարդում էր հայտնի է Գրիգոր Նարեկացու շատերին հետաքրքրող կյանքն ու հիշատակն ուղեկցվել են նրա կերպարը սրբագործող ավանդություններով: Դրանց մեջ նա երևում է որպես սքանչելագործ հրաշագործ: Նրա աղոթքով հարություն է առնում նորապսակ երիտասարդը կենդանանում են անշնչացած եզները աղավնիները երկնքում թևածող առանց վախի իջնում են նրա պարզած ափի մեջ: Գավազանի մեկ հարվածով նա կարողացել է ժայռերից ջուր բխեցնել: Այդպիսի ավանդություններից մեկը Գեղ մի կայր Նարեկ կասեն վերնագրով դեռևս 14-րդ դարում մշակել է Հովհաննես Թլկուրանցին:

Փակելով Գրիգոր Նարեկացուն նվիրված գրքի վերջին էջը ծերունին նայեց նրա նկարին և ասաց

Շնորհակալ եմ, որ բուժեցիր ինձ: Նարեկը փրկեց իմ կյանքը և ես դա երբեք չեմ մոռանա:

3 միավոր

9. Գտի՛ր և ուղղի՛ր սխալները այն նախադասություններում, որտեղ դրանք առկա են (բառագործածության, խնդրառության, համաձայնության):

- ա. Բոլորը հոտնկաց ծափահարում էր անվանի երաժիշտներին:
- բ. Ճիշտն ասած՝ ես դույզն-ինչ կասկածում եմ, թե դուք կկարողանաք հաղթել այդ պայքարում:
- գ. Դասընկերս ինձ առանց գլխարկ տեսավ և չճանաչեց:
- դ. Մենք բոլոր կանոնները սովորել ենք՝ բացի օժանդակ նյութերը:
- ե. Քո վրա մեծ պատասխանատվություններ է դրված:

2 միավոր

Լեզվամտածողություն

1. Ինչպիսի՞ն է մեր բնօրրանը: Ինչպե՞ս մենք պիտի պահպանենք մեր հայրենիքը: Կարծիքդ արտահայտի՛ր 3 բարդ նախադասությամբ (համադասական և ստորադասական):

3 միավոր

2. Հայերը պահպանել են իրենց լեզուն, հինավուրց ավանդույթները: Ինչո՞ւ է հայոց լեզվի և հինավուրց ավանդույթների պահպանումը կարևոր հայրենիքի պահպանման գործում և հայ ժողովրդի կյանքում: Մտքերդ շարադրի՛ր 2 պարզ ընդարձակ և 2 բարդ նախադասությամբ:

2 միավոր

3. *Հնարք* և *հնարանք* բառերով կազմի՛ր մեկական նախադասություն:

2 միավոր

4. *Ծանր* և *սե* բառերը գործածի՛ր նախադասություններում ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով:

Ուղիղ _____

փոխաբերական _____

ուղիղ _____

փոխաբերական _____

2 միավոր

5. *Ղանակ* և *դեմք* բառերից յուրաքանչյուրով գրի՛ր 2-ական դարձվածք և դրանցից 2-ով կազմի՛ր նախադասություններ:

2 միավոր

6. Բառաշարքում ընդգծի՛ր համանունները և դրանցից մեկը երկու տարբեր իմաստներով գործածի՛ր նախադասություններում:

Արի, փայտ, դանակ, ջուր, հորդ:

1 միավոր

ԴԱՏԱՐԿ ԷԶ